

C-455/23. sz. [Garera]ⁱ ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. július 20.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Najwyższy (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. április 3.

Felperes:

G. T.

Alperes:

T. S. A.

Az alapeljárás tárgya

G. T. által a Sąd Apelacyjny w Katowicach-nak (katowicei fellebbviteli bíróság, Lengyelország) a biztosítéknyújtás alóli mentesség és a bemutatóra szóló részvények végrehajtása iránti keresetet elutasító ítélete ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában indított eljárás.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Arra vonatkozó uniós szabály, hogy a nemzeti bírákat hozzájárulásuk nélkül attól a bírósági szervezeti egységtől eltérő szervezeti egységben való határozathozatalra jelölik ki, amelyben alapvetően szolgálatot teljesítenek. Törvény által létrehozott bíróság jogállása. A bírák munkaideje a 2003/88/EK irányelv 6. cikkének b) pontjával összefüggésben.

Jogalap: EUMSZ 267. cikk

ⁱ A jelen ügy neve fiktív, az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a Bíróság által a W. Ž. (C-487/19) ítéletben adott értelmezés fényében az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) bírójának a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába ideiglenes határozathozatalra való kijelölése e bíró hozzájárulása nélkül – a rendes bíróság bírójának ugyanazon bíróság két osztálya közötti áthelyezéséhez hasonlóan – sérti a bírák elmozdíthatatlanságának és függetlenségének elvét, ha:

- a bírót olyan ügyekben való határozathozatalra jelölik ki, amelyek tárgya nem tartozik annak a tanácsnak az ügycsoportjába, amelyben a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bíróját határozathozatalra kijelölték;
- az ilyen kijelölésről szóló határozattal szemben a bíró számára nem biztosított a W. Ž. ítélet (C-487/18) [C-487/19] 118. pontjában foglalt követelményeknek megfelelő jogorvoslati lehetőség;
- a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) első elnökének másik tanácsba határozathozatalra való kijelöléssel kapcsolatos döntését, valamint a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsa elnökének a konkrét ügyek elosztására vonatkozó döntését a Sąd Najwyższyn (legfelsőbb bíróság) belüli bírói tisztségre a C-487/18. sz. [C-487/19] W. Ž. ügygel azonos körülmények között kinevezett személyek hozták meg, az eddigi ítélkezési gyakorlat fényében pedig az ilyen személyek részvételével lefolytatott bírósági eljárások érvénytelenek, vagy sértik a félnek az emberi jogok európai egyezményének (EJEE) 6. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát;
- annak, hogy a bírót a hozzájárulása nélkül, meghatározott időre a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) attól eltérő tanácsába jelölik ki határozathozatalra, amelyben szolgálatot teljesít, miközben továbbra is köteles a saját tanácsában ítélni, nincs jogalapja a nemzeti jogban;
- a bírónak a hozzájárulása nélkül, meghatározott időre a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) eltérő tanácsába határozathozatalra történő kijelölése a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 299., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o.; helyesbítés: HL 2020. L 92., 22. o.) 6. cikke b) pontjának megsértését eredményezi?

2) Az első kérdésre adott választól függetlenül úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, hogy nem „törvény által létrehozott bíróság” az a bíróság, amelynek ítélkező testülete annak eredményeképpen jött létre, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) első elnökének a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába határozathozatalra való kijelöléssel kapcsolatos döntését és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsa elnökének a konkrét ügyek elosztására vonatkozó döntését a Sąd Najwyższyn (legfelsőbb bíróság) belüli bírói tisztségre a C-487/18. sz. W. Ż. ügygel azonos körülmények között kinevezett személyek hozták meg, mivel az eddigi ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az ilyen személyek részvételével lefolytatott bírósági eljárások érvénytelenek, vagy sértik a félnek az EJEE 6. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát?

3) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetében vagy ha a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az így létrehozott bíróság nem „törvény által létrehozott” bíróság, akkor úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és az uniós jog elsőbbségének elvét, hogy az első és második kérdésben ismertetett módon létrehozott bíróság tagjává kinevezett bírák megtagadhatják a részükre kiosztott ügyekben való eljárást, beleértve a határozathozatalt is – figyelmen kívül hagyva a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába határozathozatalra való kijelöléssel és a konkrét ügyek kiosztásával kapcsolatos döntést –, vagy pedig határozatot kell hozniuk, a felekre bízva annak eldöntését, hogy megtámadják-e azt amiatt, hogy az sérti valamely félnek azt a jogát, hogy az ügyét az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében és Európai Unió Alapjogi Chartának 47. cikkében foglalt követelményeknek megfelelő bíróság bírálja el?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

- 1 EUSZ 19. cikk (1) bekezdése, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke
- 2 A Bíróság 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítélete, C-487/19, EU:C:2021:798.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (a Lengyel Köztársaság 1997. április 2-i alkotmánya): 45. és 183. cikk

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz. U., 2021., 1904. tétel, módosított változat): 1., 3., 15., 17., 29., 30., 31., 35. és 82. cikk

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz. U., 2023., 217. tétel): 22a. cikk

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (a munka törvénykönyvéről szóló, 1974. június 26-i törvény): 140. cikk

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (a polgári peres eljárásról szóló, 1964. november 17-i törvény), 398²⁰. cikk

A tényállás és az eljárás rövid ismertetése

- 3 2019. december 4-i ítéletével a Sąd Apelacyjny w Katowicach (katowicei fellebbviteli bíróság) elutasította G. T.-nek a Sąd Okręgowy w Katowicach (katowicei regionális bíróság, Lengyelország) 2019. január 22-i azon ítéletével szembeni fellebbezését, amellyel elutasították G. T.-nek az R.-i Huta [...] S.A.-val szemben biztosítéknyújtás alóli mentesség és az R.-i Huta [...] S.A. bemutatóra szóló részvényeinek végrehajtása iránti keresetét. A Sąd Apelacyjny w Katowicach (katowicei fellebbviteli bíróság) ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a felperes ügyvédje, a határozat egészét vitatva és arra hivatkozva, hogy a polgári törvénykönyv meghatározott rendelkezéseit megsértették azáltal, hogy azokat tévesen értelmezték.
- 4 A 2020. november 3-i végzéssel a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) elfogadhatónak minősítette a felülvizsgálati kérelmet. A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsának elnöke (a továbbiakban: IC.SN elnöke) 2020. december 14-i döntésével a keresetet Karol Weitz bíró elé utalta, és végül azt II CSKP 501/22. számon iktatták.
- 5 A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) első elnökének (a továbbiakban: PPSN) 2023. február 15-i 25/2023. dz. döntésével 2023. április 1-jétől 2023. június 30-ig terjedő határozott időre Bohdan Bieniek bírót a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsába való határozathozatalra jelölték ki, egyúttal a kijelölési időszak egyes hónapjaira vonatkozó ügyelosztási szabályokat is meghatározva. E döntés alapján 2023. március 2-án a Sąd Najwyższynek (legfelsőbb bíróság) az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnökét helyettesítő bírója a II CSKP 501/22. sz. ügyet Bohdan Bieniek legfelsőbb bírósági bíró elé utalta. A zárt ülés időpontját ezt követően a II. osztály vezetőjének végzésével 2023. április 3-ra tűzték ki. A Sąd Najwyższynek (legfelsőbb bíróság) a II CSKP 501/22. számú polgári ügy elbírálására ezen a napon megalakított ítélkező testülete az Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego (legfelsőbb bíróság munkaügyi és társadalombiztosítási tanácsa, a továbbiakban: IPIUS) két bírójából és – az ülés elnökeként – a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsában (a továbbiakban: IC.SN) rendszerint eljáró bíróból állt. Az ítélkező testületnek az IPIUS-ból (munkaügyi és társadalombiztosítási tanács) érkező második tagját az előadó bíróhoz hasonlóan jelölték ki határozathozatalra.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 6 A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) három bíróból álló ítélkező testülete kétségeket fogalmazott meg az uniós jog rendelkezéseinek értelmezésével, különösen azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) és az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnökének végzésével létrehozott kérdést előterjesztő bíróság megfelel-e a bíróság 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletben (C-487/19, EU:C:2021:798) meghatározott kritériumainak, és ezeket a kétségeket a következőkre alapozzák:
- 7 Először is, a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába határozathozatalra kijelölt bírákat megfosztották a hatékony jogorvoslathoz való joguktól.
- 8 Másodszor, a határozathozatalra való kijelölésre az áthelyezett bírák hozzájárulása nélkül került sor, ami sérti a bírák elmozdíthatatlanságának és függetlenségének elvét, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot, és ezáltal a hatékony bírói jogvédelem elvét.
- 9 Harmadszor, a döntéseket meghozó személyek ugyanolyan helyzetben vannak, mint a C-487/19. sz. ügyben bemutatott bírák, mivel hivatalba lépésükre a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójának kinevezésére vonatkozó alapvető eljárási szabályok súlyos megsértésével került sor, amelyek az igazságszolgáltatási rendszer felépítésének és működésének szerves részét képezik.
- 10 A kérdést előterjesztő bíróság arra is választ keres, hogy a hivatkozott jogsértésekre tekintettel a határozathozatalra kijelölt bírák megtagadhatják-e e döntések végrehajtását.
- 11 A nemzeti jogban (a legfelsőbb bíróságról szóló, 2017. december 8-i törvény [a továbbiakban: u.SN] 35. cikkének 3. §-a) létezik olyan szabály, amely lehetővé teszi a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) számára, hogy egy bírót más tanácsban való határozathozatalra jelöljön ki. E rendelkezés azonban a bíró ily módon (hozzájárulása nélkül) történő kijelölését csak konkrét, a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) döntésében megjelölt ügyben teszi lehetővé. Ilyen eset állhat fenn, ha az adott ügy tárgya a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) két tanácsának ügycsoportjába is tartozik; ha a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) összes bírójának adott tanácsból való kizárása miatt az ügyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsának bírái tárgyalják. Az u.SN 35. cikkének 3. §-ában előírt másik lehetőség szerint a bírót határozott időre a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába való határozathozatalra jelölik ki, azonban ekkor a bírónak csak ebben az „új” tanácsban kellene ítélkeznie, és nem kellene a Sąd Najwyższyn (legfelsőbb bíróság) az új és saját eredeti tanácsában egyaránt ítélkeznie, megnövekedett ügyteherrel. E hibrid értelmezéssel szemben áll az u.SN. 35. cikke 3. §-ának szövege.

- 12 A bíró ügyek meghatározott kategóriájában való ítélezésre vonatkozó tényleges szakértelmének figyelembevétele nélkül a másik tanácsba határozathozatalra való kijelölése sérti a hatékony bírói jogvédelemhez és a tisztességes eljáráshoz való jogot. Mindkét jog érvényesülésének szükséges feltétele, hogy a bíró rendelkezzen az ügy megfelelő elbírálását garantáló ismeretekkel és tapasztalattal. E feltétel különösen fontos a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) előtti eljárásokban, amely bíróság határozatai azután hivatkozási alapul szolgálnak az alsóbb fokú bíróságok határozatai számára. A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) tanácsokra való felosztására az u.SN 3. cikkének megfelelően anyagi jogi szempontok szerint kerül sor. A Sąd Najwyższyn (legfelsőbb bíróság) belüli bírói hivatalra pályázó személyek is szakterületük szerint jelentkeznek. A különböző tanácsokba tehát olyan bírónak kell kerülniük, akik az adott tanács ügycsoportjának megfelelő tudással és szakmai tapasztalattal rendelkeznek. Az ügyeket ugyanis a beérkezésük sorrendjében és nem pedig abban az időpontban osztják ki, amikor az előadó bíró vagy az ítélező testület úgy ítéli, hogy az ügyet már olyan mértékben elemezték, hogy arról határozni lehet. A bírák támogatására szolgáló, jól felépített apparátus hiányában szükséges azon jogterületek alapos ismerete, amelyeken a bíró szokás szerint ítélezik. Csupán ezt követően, összetett összefüggésekkel rendelkező, szokatlan ügyek esetében lehetséges az ügy tárgyalásra való alapos előkészítése.
- 13 Ugyanakkor a jelen ügyben határozathozatalra kijelölt bírák számára nem biztosítottak semmiféle jogvédelmet. Az u.SN 35. cikke 3. §-ának értelmezéséből az következik, hogy a jogalkotó nem tett eleget az azon uniós normának való megfelelés kötelezettségének, amely a rendes bíróságok bíráinak tekintetében a 2021. október 6-i W. Ž. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletből (C-487/19, EU:C:2021:798) levezethető. Ezért a Bíróságnak be kell avatkoznia annak megállapítása érdekében, hogy az ilyen jellegű eljárás nem sérti-e a bírák elmozdíthatatlanságának és függetlenségének elvét, mivel a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába határozathozatalra való kijelöléssel kapcsolatos, egyúttal az eredeti saját tanácsban meglévő ügyterhet meghagyó döntése nem képezheti bírósági felülvizsgálat tárgyát. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése és a Charta 47. cikke, amely rendelkezések arra kötelezik a tagállamokat, hogy teremtsék meg azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken az egyének jogai és szabadságai tiszteletben tartásának biztosításához szükségesek, egyetemes jellegűek, és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírái nincsenek kizárva a hatályuk alól.
- 14 Ugyanakkor a PPSN-nek (legfelsőbb bíróság első elnöke) a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) 2023. március 17-i ülésén ismertetett álláspontjából következik, hogy az u.SN 35. cikkének 3. §-a alapján határozathozatalra kijelölt bíró nem rendelkezik jogorvoslati lehetőséggel. A PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) úgy véli, hogy az u.SN 35. cikkének 3. §-ában foglalt szabályozás teljes, és nem teszi lehetővé az ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes

bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény) rendelkezéseinek megfelelő alkalmazását.

- 15 A pontosság kedvéért a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) megjegyzi, hogy a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, a továbbiakban KRS) analógia útján teszi lehetővé a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) másik tanácsba határozathozatalra való kijelölésről szóló határozatának felülvizsgálatát. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint azonban a KRS (nemzeti igazságszolgáltatási tanács) az állam politikai hatalmi szerveitől függő szervezet (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982; 2021. március 2-i A. B. és társai [A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2015:153), továbbá nem minősül bíróságnak.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság a jelen ügyben az u.SN 35. cikke 3. §-a alkotmányossága értékelésének lehetőségével sem élhet, mivel az alkotmányos kontroll útja nem járható (a Bíróság 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 33. és 34. pont; a Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság] 2019. december 5-i ítélete, III PO 7/18; EJEb., 2021. május 7., Xero Flor Sp. z o.o. kontra Lengyelország, 4907/18).
- 17 Külön kérdés, hogy a PPSN-nek (legfelsőbb bíróság első elnöke) a bíró IC.SN-be (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) határozathozatalra való kijelölésére vonatkozó végzése nem ellentétes-e a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 299., 9. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o.; helyesbítés: HL 2020. L 92., 22. o.) 6. cikkének b) pontjában szabályozott garanciális mechanizmussal. A Bíróság ebben a kérdésben még nem foglalt állást, noha a bíró munkaidejének hosszával kapcsolatos szabályokra vonatkozó első előzetes döntéshozatali kérelmeket már előterjesztették (pl. C-41/23. sz. ügy).
- 18 A nemzeti jogban a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójának munkaidejét a feladatainak mennyisége határozza meg (akárcsak a rendes bíróság bírója esetében). A nemzeti jogrend esetében fel kell hívni a figyelmet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2009. április 8-i határozatára (II PZP 2/09), amely rámutat a munka törvénykönyve által szabályozott feladathoz mért munkaidő és a bírácnak a feladata mennyisége alapján meghatározott munkaideje közötti különbségekre. E határozat hangsúlyozza, hogy a bírác munkaidejére vonatkozó szabályozás nem ülteti át az irányelv rendelkezéseit, amikor nem vezeti be a pihenőidőhöz való jogot, és e tekintetben a munka törvénykönyvének 5. cikke alapján e törvénykönyv szabályait kell alkalmazni. A 2003/88 irányelv szerint a bírác számára is garantált minimális pihenőidőt kell biztosítani, és a referencia-időszakban munkaidejük nem lépheti túl a heti 48 órát. E határozat óta a jogalkotó nem módosította a bíró munkaidejére vonatkozó szabályokat. A feladathoz mért munkaidő sajátosan értelmezett rendszerét (a k.p. [munka törvénykönyvének] 140. cikke) a bíró tekintetében megfelelően alkalmazva

feltételezhető és feltételezendő, hogy amennyiben a bírót a szakterületén kívül további jogi feladatokkal kívánják megbízni, a munkáltatónak (jelen ügyben a PPSN-nek [legfelsőbb bíróság első elnöke]) fel kell mérnie, hogy az előírt új feladatok – a meglévő feladatok megtartása mellett – egyáltalán teljesíthetők-e. Eközben az ügy tényállása szerint az IPIUS (munkaügyi és társadalombiztosítási tanács) bírái számára a legközelebbi referencia-időszak tekintetében már kijelölték a feladatokat, és az IC.SN-be (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) határozathozatalra való kijelölést követően az ilyen bírónak összességében egy tárgyalási nappal többet kell teljesítenie mint az e tanácsban általában ítélkező bírónak (havi 4 tárgyalási nap, szemben a havi 3 tárgyalási nappal). A munkaidővel kapcsolatos körülmények elemzése nélkül az IC.SN-ben (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) való további tárgyalás tényleges bevezetése tehát azt bizonyítja, hogy a 88/2003 irányelvben foglalt elfogadott szabályokat megsértették.

- 19 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi továbbá, hogy mind a PPSN-t (legfelsőbb bíróság első elnöke), mind a PICSN-t (legfelsőbb bíróság polgári tanácsának elnöke), akiknek a végzései a jelen ügyben a bírói testületet létrehozták, ugyanolyan körülmények között nevezték ki a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) tagjává, mint abban az ügyben, amelyben a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletet (C-487/19, EU:C:2021:798) meghozták. A kérdést előterjesztő bíróság arra is felhívja a figyelmet, hogy 2022. szeptember 23-án a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) (III CZP 43/22) végzést (ügyszám: III CZP 43/22) hozott arról, hogy kérdést terjeszt a Bíróság elé arra vonatkozóan, hogy úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésnek a Charta 47. cikkével és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, hogy nem vált ki joghatásokat az ítélkező testületet létrehozó, a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) döntéséhez hasonló intézkedés, ha az ily módon létrehozott bíróság különösen azért nem minősül az uniós jog értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak, mert [a)] az ítélkező testülete a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) tagjává a nemzeti jog bírák kinevezésére vonatkozó szabályaival nyilvánvalóan ellentétes módon kinevezett személyek részvételével működik, amit a legfelsőbb szintű nemzeti bíróság végleges határozatai is megerősítenek, és e személyek teszik ki a bíróság tagjainak többségét; b) a bíróság összetételét a Sąd Najwyższynak (legfelsőbb bíróság) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) tagjává ugyanilyen körülmények között és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírájának a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) elnöki tisztségére való kinevezésére vonatkozó szabályok megsértésével kinevezett elnöke a fentiek szerint határozta meg. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat meghozatalának időpontjáig e kérdést még nem terjesztették a Bíróság elé.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság a fent említett, előzetes döntéshozatalra elő nem terjesztett kérdés indokolására hivatkozva rámutat a PPSN (legfelsőbb bíróság

első elnöke) és az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnöke kiválasztásának problematikus jellegére.

- 21 Az u.SN 15. cikke szerint a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) elnöki tisztségére pályázó jelöltek az érintett tanács bírónak a közgyűlése (a továbbiakban: közgyűlés) választja ki. A közgyűlés a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) egyik szerve, és a tanácsot alkotó valamennyi bíróból áll. 2021. június 29-én az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) bírónak közgyűlése, amelyet azért hívtak össze, hogy kiválasszák az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnöki tisztségére pályázó jelöltek, a szavazatok többségével határozatot hozott arról, hogy a közgyűlést a Bíróság előtt az Európai Bizottság által Lengyelország ellen indított kereseten alapuló ügyekben és a C-487/19. és C-508/19. sz. előzetes döntéshozatali ügyekben folyamatban lévő eljárások befejezéséig elhalasztják. Mivel az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnökének megbízatása 2021. augusztus 31-én lejárt, a Lengyel Köztársaság elnöke a PPSN-re (legfelsőbb bíróság első elnöke) bízta a polgári tanács vezetését. Ez a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) és az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnöke tisztségének *de facto* összevonását eredményezte, amelyről az u.SN nem rendelkezik. A Lengyel Köztársaság elnökének az u.SN 15. cikkével összefüggésben értelmezett 13a. cikkében előírt azon jogköre, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) elnöke feladatainak ellátására megbízatást adjon, az igazságszolgáltatás végrehajtó hatalomtól való elválasztása és függetlensége alkotmányos elvének (a Lengyel Köztársaság alkotmányának 173. cikke) megsértését jelenti. Az alkotmánynak a köztársasági elnök hatáskörét szabályozó rendelkezései nem biztosítják a Lengyel Köztársaság elnöke, mint a végrehajtó hatalom szerve számára azt a hatáskört, hogy önállóan döntsön egyes bírák olyan tisztségre történő kinevezéséről, amely lehetővé teszi e bírák számára a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) szervei jogköreinek gyakorlását.
- 22 A közgyűlési tagok többségének tiltakozása ellenére a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) mint a Lengyel Köztársaság elnöke által kijelölt személy 2021. szeptember 7-ére az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnöki tisztségére pályázó jelöltek kiválasztása céljából közgyűlést hívott össze. A közgyűlés elhalasztására irányuló indítványt nem bocsátották szavazásra. Az SN (legfelsőbb bíróság) bírójává 2018 előtt kinevezett bírák megtagadták a tanácskozáson való részvételt, ami azt eredményezte, hogy a közgyűlés nem volt határozatképes, és csak az újonnan kinevezett bírák vettek részt az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnöki tisztségére pályázók kiválasztásában. A határozatképesség hiányát azáltal orvosolták, hogy a PPSN (legfelsőbb bíróság első elnöke) két, korábban a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsban belüli bírói tisztségre bírónak kinevezett személyt, és egy, korábban a fegyelmi tanácsba kinevezett személyt határozathozatalra áthelyezett az IC.SN-be (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa).
- 23 Az IC.SN (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) elnöki tisztségére pályázó jelöltek tehát az IC.SN-t (legfelsőbb bíróság polgári tanácsa) alkotó bírák többségének álláspontja ellenében és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) szervének

minősülő közgyűlés működését meghatározó szabályok megsértésével választották ki.

- 24 Felmerül tehát a kérdés, hogy a bíróságok és bírák függetlensége uniós jogból eredő követelményének tiszteletben tartása szempontjából az, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsába határozathozatalra való kijelöléssel, illetve olyan konkrét polgári ügyek kiosztásával kapcsolatos végzést, amelyekben a kijelölt bírák általában nem ítélik meg, és amelyekben e tekintetben nem vizsgálták meg az határozathozatali tevékenységgel kapcsolatos szakértelmüket, a C-487/19. sz. ügyben szereplővel azonos jogállású, ráadásul szabálytalan eljárásban kinevezett személyek hozták meg, végső soron a bíróságnak a felek tisztességes eljáráshoz való jogát sértő összetételét eredményezi, amiről nemcsak e bíróság személyi összetétele, hanem a tárgyi technikai jellegű cselekmények is tanúskodnak (az ügy tárgyalásra tüzéséről, az előadó bíró megváltoztatásáról, az ügyet tárgyaló tanács kijelöléséről szóló végzés meghozatala).
- 25 Ezért a kérdést előterjesztő bíróság szerint az uniós jog (az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése és a Charta 47. cikke) értelmezése is szükséges azon kérdés megválaszolásához, hogy a bíróság tagjává kinevezett bírák – az uniós jog elsőbbségének elvére, valamint a Bíróság és az EJEB ítélezési gyakorlatára tekintettel – megtagadhatják-e a nekik kiosztott ügyekben az eljárást, figyelmen kívül hagyva azokat a döntéseket, amelyek a hozzájárulásuk nélkül a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) másik tanácsában való munkavégzésre kötelezik őket; vagy az alapvető jogok tekintetében eddig felhozott hiányosságok és jogsértések ellenére ítékezniük kell-e, *de facto* átengedve a feleknek annak eldöntését, hogy megtámadják-e ezt a határozatot, mint olyan határozatot, amelyet olyan bíróság hozott, amelynek összetétele sérti az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és a Charta 47. cikkét.